

ПРЕСКЛИПИНГ

13 декември 2017

VINF 11:40:01 12-12-2017

RM1139VI.004

прокуратура - лекарства

Проверяват 30 аптеки и 3 болници по казуса с незаконния износ на лекарства

София, 12 декември /Константин Костов, БТА/

Прокуратурата е възложила на НАП одит на 42 юридически лица, а на Агенцията по лекарствата и на Агенцията за медицински одит проверки на 30 аптеки и 3 болници, заради случая със задържаната миналата седмица престъпна група за незаконен износ на лекарства. Това съобщи ръководителят на специализираната прокуратура Иван Гешев по време на брифинг, на който присъстваха главният секретар на Агенцията по лекарствата Светлин Спиоров, директорът на НАП Галя Димитрова и зам.-директорът на ГДБОП Стефан Джолев.

По думите на Гешев кръгът на аптеки и болници, които ще бъдат проверявани, вероятно ще се разшири, тъй като има данни, които следва да бъдат проверени. Болничните аптеки, които се проверяват, са в три болници, които са смесени, има държавни, общински и частни. Според прокуратурата зареждането с лекарства на престъпната група, занимавала се с нелегален износ, е ставало от аптеки и болници. Лица от такива медицински обекти няма обвиняеми към момента, тъй като все още не са приключили проверките и няма още констатирани отделни престъпления относими към нелегалния износ.

Седем лица са привлечени като обвиняеми за незаконен износ на лекарства, като прокуратурата прецизира обвиненията за данъчни престъпления и пране на пари. Лицето, което според обвинението е ръководител на престъпната група, към момента е подсъдим в два процеса - за измама и данъчно престъпление, допълниха от прокуратурата. В едно от задържаните лица са намерени около 500 000 лв, за които се смята, че са придобити незаконно.

Лекарствата, които са били изнасяни, са скъпоструващи - онкологични, хематологични, ревматологични, асматици и други. Фирмите, обект на разследване, част от престъпната група, са реализирали износ за десетки милиони лева за миналата година, каза още от прокуратурата.

Използвани са всевъзможни начини за придобиване на лекарствата - от Турция, от медицински заведения, от аптеки. Според обвинението това е ставало най-вероятно с документни престъпления. За да бъде осъществен реекспортът от фирмите, част от които са официални търговци на лекарства, вероятно са правени данъчни престъпления и пране на пари.

От прокуратурата казаха още, че имат данни и за други групи извършващи подобна дейност. Според прокурор Гешев това е нова ниша, която осъществява възможност за бързи и големи печалби.

Главният секретар на Изпълнителната агенция по лекарствата Светлин Спиоров коментира, че при проверките са били иззети голям брой здравни книжки, съхраняващи се от лице и "очевидно лекарствата не са отивали за тези пациенти". Той обясни, че книжките са истински, но не се знае дали са на реални пациенти. Спиоров каза

още, че са били иззети лекарства и от посредници, които изкупуват лекарства не по предназначение.

VINF 11:49:31 12-12-2017
RM1148VI.005
надзорен съвет - здравна каса

Очакваният дефицит на НЗОК за тази година е около 38 милиона лева

София, 12 декември /Десислава Пеева, БТА/

Очакваният дефицит на НЗОК за тази година е около 38 милиона лева. Това каза пред журналисти Мария Петкова, говорител на Надзорния съвет на НЗОК, след неговото заседание. Дефицитът е преразход в перото за лекарства, обясни Петкова. По думите ѝ друг преразход не се очаква.

Членовете на Надзорния съвет са обсъждали и евентуални проекти на анекс към договора за тази година, които обаче не са окончателни заради наложеното президентско вето върху Закона за бюджета на НЗОК за 2018 г., допълни Петкова.

Преговорите за Национален рамков договор за следващата година ще започнат, по думите на Петкова, до няколко дни.

www.bnt.bg, 12.12.2017 г.

<http://news.bnt.bg/bg/a/prof-kantardzhiev-pik-na-gripna-epidemiya-se-ochakva-sled-nova-godina>

Проф. Кантарджиев: Пик на грипна епидемия се очаква след Нова година

Засега сме в началото на циркулация на грипни вируси, пик на епидемията се очаква след Нова година, почивките намаляват риск от епидемия. Това каза националният консултант по микробиология професор Тодор Кантарджиев.

Той обясни, че непроветряването на помещенията през студените дни е основна причина за разболяване и бе категоричен, че настинки няма, а по-скоро са вирусна инфекция всички тези симптоми като течене на нос и болене на глава.

Проф. Тодор Кантарджиев: Установени са тежки вирусни грипни инфекции на едно дете и още има два случая на грип Б в Александровска болница, беше доказан и вирус А в Русе с тежка белодробна инфекции, което потвърждава, че е започнала циркулацията на грипа. Трябва да се яде витаминозна храна и да се пазим чрез ваксини срещу тежки белодробни инфекции, например.

Болните са най-заразни часове преди вдигане на температура, първите 24 часа. Кантарджиев откри, че мръсният въздух също намалява имунитета на дихателните пътища. Важно е да се мият улиците, коментира той.

Проф. Тодор Кантарджиев: Трошеният камък запрашава много силно и затова трябва да се окопават дърветата и да не остава суха площ без засадена трева.

Най-сигурните симптоми за грип са температура, болка в гърлото, тежест в гърдите, суха непродуктивна кашлица, много важен симптом е дразнене от светлината и особено показателно е, когато на пушача не му се пуши, отбеляза проф. Кантарджиев.

www.btv.bg, 12.12.2017 г.

<http://btvnovinite.bg/article/kriminalno/kak-e-funkcionirala-shemata-za-senchest-iznos-na-lekarstva.html>

Как е функционирала схемата за „сенчест” износ на лекарства

Дилъри изкупували медикаментите с чужди здравни книжки

30 аптеки и 3 болници се проверяват във връзка с разбитата схема за незаконен износ на скъпи лекарства за тежко болни хора, съобщиха днес от прокуратурата. Фармацевтът, сочен за ръководител на престъпната група е задържан за 72 часа, а останалите шестима задържани са с парична гаранция.

Ръководителят на спецпрокуратурата Иван Гешев обясни, че за основния арестуван има опасения, че може да се укрие, тъй като е подсъдим още за измама и данъчно престъпление. Сред останалите има един, който ще бъде обвинен и за пране на пари, като у него са открити 500 000 лв.

Престъпната група е набавяла медикаментите от аптеки и болнични заведения. „Нямаме обвиняеми от болници и аптеки, но ако констатираме нарушения там, лица ще бъдат подложени под наказателна отговорност. Лекарствата са изнасяни най-вероятно чрез документи с невярно съдържание и не са стигали до съответните пациенти. Тези аптеки и болници нямат право да търгуват с търговци на лекарства”, каза Гешев, като уточни, че става дума за частна, общинска и държавна болници.

„Лекарствата са стоката на тези престъпления. Реекспортът не е незаконен, ако са придобити по законен начин. Според нас обаче са придобити по нерегламентиран начин, макар и с административни нарушения”, посочи прокурорът.

Главният секретар на Агенцията по лекарствата Светлин Спиоров обясни, че множество здравни книжки са били в ръцете на едно лице: „От различните обекти са иззети различни видове лекарствени продукти, включително и от извън аптекната мрежа от т.нар. дилъри, които обикалят и изкупуват не по предназначение. Доказателство за това е, че при една от проверките сме описали голям брой книжки към НЗОК, които се съхраняват от лице и очевидно лекарствата не отиват за тези пациенти”.

Не е ясно дали документите са на реални пациенти. Изнасяли са се лекарства с най-високи маржове – инсулин, за ревматоиден артрит, астматични продукти и за онкология. ГДБОП от година следи паралелния износ на лекарства и има данни и за други групи.

www.clinica.bg , 12.12.2017 г.

<https://clinica.bg/3797->

КАСАТА СМЯТА РАЗХОДИТЕ ДО АПРИЛ СЪС И БЕЗ ВЕТО

Надзорният съвет иска от управителя по-подробен анализ и конкретни мерки за контрол догодина

Слава АНАЧКОВА

Две хипотези и два варианта на анекс към Националния рамков договор (НРД), който ще действа до 1 април, е обсъдил Надзорният съвет на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) на днешното си заседание. Причината е наложеното от президента вето върху текстовете от Закона за бюджет на публичния фонд за 2018 г., които налагат мораториум върху финансирането на нови лекарствени молекули.

В първия вариант касата допуска, че вето на държавния глава няма да бъде прието в парламента и разписва разходите си за първото тримесечие на 2018-а в условията на мораториум. При втория вариант надзорниците приемат, че вето "минава", забраната отпада, а фондът ще работи при друга финансова рамка до 1 април, когато в сила трябва да влезе новият Национален рамков договор. При всички случаи анекс към действащия

НРД трябва да има, защото от 1 януари до края на март изпълнителите на медицинска помощ ще работят по старите правила, но с новия бюджет на здравната каса и плащанията на фонда трябва да бъдат съобразени с неговите финансови параметри.

От фонда засега отказват да споделят за какви суми става дума, но са категорични, че промяна в правилата на работа няма да има. "Преди Законът за бюджет на НЗОК за 2018 г. да бъде обнародван в "Държавен вестник" не можем да сме по-конкретни в цифрите", коментираха за clinica.bg от там.

Няма да има промени и в плащанията за декември, е решил още Надзорът.

Заради наложеното вето съветът е разгледал формално и мерките за оптимизиране на работата и разходите на НЗОК догодина, които управителят проф. Камен Плочев трябваше да представи до 10 декември. Надзорниците настояват за по-подробен анализ на извършените плащания през годината и за по-конкретни планове за реструктуриране на дейността и контрола. За целта проф. Плочев ще разполага с работните дни до края на календарната 2017-а, за да може Надзорът да ги разгледа след Нова година.

Следващото заседание на ръководния орган се очаква да бъде на 19 декември.

[www.bnr.bg](http://bnr.bg), 12.12.2017 г.

<http://bnr.bg/post/100907934/100-miliona-leva-sa-dalgovete-na-obshtinsките-bolnici-47-miliona-ot-tah-sa-prosrocheni>

100 милиона лева са дълговете на общинските болници, 47 милиона от тях са просрочени

Б. Пенков: Болници няма да се затварят, след анализ ще бъдат предложени мерки на всяка община, която да оздрави проблемните лечебни заведения

100 милиона лева са дълговете на общинските болници, като 47 милиона от тях са просрочени, сочат данни на здравното министерство. Дълговете са предимно за медикаменти и консумативи, съобщи заместник-министърът Бойко Пенков на дискусиия за проблемите на общинските болници в Националния тристранен съвет.

След анализ ще бъдат предложени мерки на всяка община, която да оздрави проблемните лечебни заведения. Болници няма да се затварят, каза Пенков:

Затваряне – не, за реструктуриране говорим. Има проблем с Белоградчик, с Димитровград, с Омуртаг. Това, което ние можем да направим и правим, е – реално увеличаване на средства, като заплащаме на болниците всяка една лечебна дейност, която Касата не плаща. Това са някъде в рамките на 22 милиона годишно.

За протестиращите днес медици от болницата в Ловеч, заместник-министърът обясни: Болницата, която е била в болницата вътре, и която в момента вече не е вътре, в момента е запорирала сметките на болницата в Ловеч. Всички опити, които полагаме да се свържем с хора, които могат да взимат решения, към този час са безрезултатни.

Бизнес и синдикати предложиха мерки за оцеляване на общинските болници като създаване на специален фонд за тяхното подпомагане, списък със защитени здравни заведения, както и местната власт, за да може да финансира и заплатите на персонала. В момента 83 процента от приходите на болниците от Касата отиват за заплати.

В петък Националното сдружение на общините ще поиска от министър Кирил Ананиев да се удвоят от 6 на 12 милиона лева парите за подпомагане на отдалечените общински болници. Това ще позволи 65 заведения да оцелеят през най-тежките зимни месеци.

[www.bnr.bg](http://bnr.bg), 12.12.2017 г.

<http://bnr.bg/post/100908076/anton-valev-zapadna-evropa-se-oblagodetelstva-ot-iznosa-i-deficita-na-lekarstva-v-bulgaria>

Антон Вълев: Западна Европа се облагодетелства от износа и дефицита на лекарства в България

Държавите от Западна Европа и гражданите им печелят от схемите за износ на лекарства и последващия дефицит в България. Това заяви председателят на Националната аптекна камара Антон Вълев в интервю за предаването „Нещо повече“.

Вълев коментира актуалната през последните седмици тема, след като здравните власти и прокуратурата обявиха действия срещу износа за чужбина на медикаменти, включително на такива, за които плаща НЗОК. Депутатите в парламента предвиждат също промени в Наказателния кодекс, чрез които нелегитимният износ да бъде криминализиран.

Според Вълев най-адекватно проследяване на лекарствата и предотвратяване на злоупотребите може да стане чрез т.нар. Електронна рецепта – дигитално изписване на медикаменти.

Тази система би позволила да проследяваме движението на лекарствата по принцип, но и появата на странични ефекти при пациентите и дали един лекар предписва лекарства на точно определена фирма.

Шефът на аптекарският съюз коментира, че депутатите „не искат или не знаят“ как да решат проблемите с източването на касата и самият той не се сеца за политическа партия, в която да има работна група по въпросите на здравеопазването.

Вълев още уточни, че има разлика между аптекарите и фармацевтната индустрия, „в която фармацевти няма“:

Лобитата (в здравеопазването) нямат нищо общо с фармацевтите.

Мораториумът върху заплащането на нови лекарствени терапии от НЗОК не е решение на проблема с източването на здравната каса, смята още Вълев.

Депутатите приеха мярката в рамките на бюджета на здравната каса за догодина. По план тя трябва да спести до 40 млн. лева на касата, като държавата спре да плаща за лекарствени терапии, които са легални, но не са утвърдени в практиката.

Според Вълев обаче това е забрана, която трябва да се комбинира с изработването на нови правила за вноса на лекарства, като в момента всеки производител получава лиценз само при искане на такъв.

Проблемът е, че нямаме ясна система да определи кога един фармацевтен продукт влиза в системата за осигуряване, смята Вълев:

Пациентът иска да бъде излекуван веднага с най-доброто, но то е най-скъпото. В повечето държави не можеш директно да преминеш на най-скъпата терапия.

Председателят на аптекарската камара допълни, че незаконният износ на лекарства от България се случва, тъй като в Западните държави те са скъпи и свободното движение на стоки, защитено от основните договори на ЕС, води до намаляване на цената.

Така обаче се стига до липса на жизненоважни лекарства и злоупотреби в страни от Централна и Източна Европа като България, Словакия, Чехия и Румъния.

Българското председателство на Съвета на ЕС догодина е добър момент да се каже, че свободното движение на стоки не бива да важи за лекарствата.

Незаконният паралелен експорт е вторият елемент. Някой фалшифицира документи, изкупува лекарствата срещу фиктивни рецепти за фиктивни пациенти, и после ги продава на Запад. И в двата случая западните държави печелят – разказа Вълев за ударената от прокуратурата схема в началото на този месец.

Той допълни, че в България има бедни слоеве на населението, но и такива, които си купуват „цигари, алкохол, скъпи телефони“, а не плащат здравни осигуровки. Това води до липса на средства за жизненоважни дейности.

www.investor.bg, 12.12.2017 г.

<https://www.investor.bg/ikonomika-i-politika/332/a/biudjetnata-komisiia-othvyrli-prezidentskoto-veto-za-lekarstvata-252013/>

Бюджетната комисия отхвърли президентското veto за лекарствата

Депутатите от парламентарната комисия отново подкрепиха мораториума за плащане на нови лекарства

Бюджетната комисия в парламента отхвърли президентското veto върху част от бюджета на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) за 2018 г. С текстовете се въвежда мораториум за плащане на нови лекарства и нови дейности от здравния фонд през следващата година.

Законът за бюджета на НЗОК бе подкрепен от 12 народни представители, против бяха 6, а един се въздържа, с което ветото бе преодоляно, предава агенция "Фокус".

В мотивите към ветото държавният глава Румен Радев посочва, че се създава различно третиране на здравноосигурените лица през 2018 г. и се засяга основно конституционно право, гарантиращо на гражданите достъпна медицинска помощ.

От Министерството на здравеопазването не са съгласни с мотивите към ветото. Здравият министър Кирил Ананиев заяви, че налагането на veto върху бюджета на НЗОК означава връщане в изходна позиция и абсолютна невъзможност да се ползват предимствата, предоставени от новия по-голям бюджет за здравеопазване.

По статията работи: Евгения Маринова

труд

13.12.2017 г., с. 9

Тестват медикаменти на Антарктида

Медикаменти-протектори на кожата ще бъдат тествани на тежките атмосферни условия на Антарктика. Това ще направи дерматологът чл. кор. на МА проф. Николай Цанков, който работи по проект на френска фирма. Проф. Цанков е включен във втората група участници в 26-ата Национална антарктическа експедиция, която заминава днес. Групата ще пътува с граждански полети по маршрута: София - Рим - Сантяго де Чили - Пунта Аренас. От Пунта Аренас полярниците ще продължат със самолет на бразилските военновъздушни сили до съседния на българската база остров Кинг Джордж и оттам ще пътуват до базата с наетия малък 23-метров ветроходен кораб „Аустралис". Групата се оглавява от проф. Христо Пимпирев. В екипа са включени и биоложката д-р Милка Елшишка и геофизичката д-р Гергана Георгиева, които ще работят по научни проекти. Още един геофизик - Олег Василев ще изследва динамиката на ледниците с помощта на прецизна апаратура монтирана на мощен дрон.

СТАНДАРТ

13.12.2017 г., с. 12-13

Дилъри на лекарства в афера за милиони

Слабият контрол върху паралелната търговия прави здравната система удобна за източване

Далаверата е на гърба на пациентите, които остават без жизненоважни медикаменти

Журналистът на "Стандарт" Димитър Илиев разследва 8 месеца незаконния износ на лекарства. Проблемът стана особено актуален след последните арести у нас на Амир Мохамед ал Хусаини и шестимата му съучастници.

Разработката спечели стипендия на Балканската мрежа за разследваща журналистика, подкрепена от ERSTE Foundation и Open Society Foundations.

Надя Митева /на втората снимка/ има изкуствени стави на коленете и бедрата. Покрай горните прешлени на врата ѝ вървят метални жици, за да го стабилизират. Когато говори, тя натиска червен бутон върху тръба в гърлото си, сложена по време на скорошна операция на гласните струни. „Това са съпътстващи щети от ревматоидния артрит“, казва тя.

Само едно нещо пази от жестоките болки от артрит Митева, която е секретар на местното читалище в южното българско селце Сладун, край Свиленград, и то е седмичната ѝ инжекция от имунопотискащия медикамент РоАктемра. Без него, тя е в агония. "Болката те разкъсва отвътре", казва 44-годишната Митева. „Понякога просто ти се иска да разкъсаш кожата си“.

Три пъти тази година проблеми с доставките водят до това, че тя не успява да купи РоАктемра от най-близката аптека, която получава лекарството, намираща се 80 километра с автобус в Хасково.

Обикновено на аптеката ѝ трябва 24 часа, за да го достави. Но цели 43 дни през пролетта, 36 дни през лятото и 8 дни в късната есен, поръчките не пристигат. Всичко, което Митева може да направи и да чака пристигането на лекарството и да търпи.

Тя не е единствената, лишена от лечение. Според Асоциацията на пациентите с ревматологични заболявания недостигът на РоАктемра засягат аптеките и в други южни градове като Димитровград, Стара Загора, Казанлък и Панагюрище.

„Някои хора имат постоянни проблеми с намирането на лекарството си“, казва Боряна Ботева, президент на асоциацията, която подкрепя 30 000 души с ревматологични заболявания в България.

РоАктемра е само един от дузината медикаменти, за които здравните експерти казват, че изчезват от аптечните рафтове в България, след като посредници ги взимат, за да ги продадат в други страни от Европейския съюз на печалба.

Подобни дистрибутори са дилъри на лекарства от нов тип. Те се специализират в патентовани медикаменти, като печелят от ценовата разлика отвъд границите. Според правилата на ЕС за свободното движение на стоки и услуги, тази дейност е изцяло законна.

Тя е известна като „паралелна търговия“ и ето как работи.

Оторизирани дистрибутори внасят лекарствата от мултинационалните производители в страни като България, Гърция или Португалия, където цената им е сравнително ниска и се определя от стандартите, използвани от националните органи.

След това те изнасят част от медикаментите – обикновено около 10 на сто – към страни като Германия, Великобритания или Холандия, където лекарствата струват много повече.

Дистрибуторите препакетират лекарствата с етикети на езика на новия пазар, продават ги на по-високи цени и прибират печалбата в джоба си.

Повече от 320 дистрибутори са оторизирани да извършват паралелна търговия от Изпълнителната агенция по лекарствата (ИАЛ).

Докато много от страните взимат мерки, за да предотвратят липсите на лекарства на вътрешния си пазар заради паралелните търговци, които изнасят медикаментите към

други страни от ЕС, България има едни от най-слабите възможности за контрол, казват здравни експерти.

Смущенията стават още по-големи в сенчестата част на българския паралелен пазар на лекарства като измамите и кражбите отхапват част от доставките, разкрива разследване на Балканската мрежа за разследваща журналистика (BIRN).

BIRN разкри оживена незаконна дейност, която източва медикаментите от здравната система, в която участват от безскрупулни фармацевти до криминално проявени, които дебнат онлайн групи в подкрепа на пациентите, за да купуват лекарства.

В същото време, официални представители от здравната сфера казват, че някои болници вероятно фалшифицират данни, за да напомним количествата лекарства необходими за скъпите лечения на онкоболни пациенти и да създадат излишъци от флакони на ценните медикаменти, които след това да бъдат препродадени.

Властите казват, че лекарствата, придобити чрез подобни схеми, почти сигурно се реекспортират в чужбина.

„Износителите просто ни се подиграват“

Първенците в паралелната търговия виждат в нея начин здравните системи да намалят разходите си за лекарства. В Германия има законно изискване аптеките да осигуряват най-малко 5 на сто от наличностите си чрез паралелен внос.

От тази търговия се облагодетелстват не само по-богатите държави. В България трима дистрибутори, оторизирани от ИАЛ, внасят около 40 лекарства от страни, където цените са по-ниски – Румъния, Унгария, Италия, Чехия, Латвия и Литва. „Това помага на процеса на регулиране на цените на пазара на оригинални фармацевтични продукти в ЕС“, казва Даниела Дариткова, шеф на парламентарната здравна комисия в българския парламент.

Според Димитър Петров, подуправител на Националната здравно-осигурителна каса (НЗОК) обемът на българския легален паралелен пазар на лекарства възлиза на около 153 млн. евро през 2016 г.

Германия е най-високата цел за износителите на легалния паралелен пазар в ЕС, който се оценява на около 5 млрд. евро годишно, според последния секторен анализ на швейцарската консултантска компания Virgli, направен през 2013 г.

Това не е изненадващо, след като опаковка РоАктемра 162 mg струва на германската здравна система 1782 евро, почти 70 на сто повече отколкото в България.

Докато паралелния износ се изчислява на 10 на сто от оборотите на българския фармацевтичен пазар, нуждата от някои лекарства е толкова голяма, че 50 на сто от наличностите се изнасят, сочи вътрешен анализ на Министерството на здравеопазването, цитиран от говорител на ведомството.

РоАктемра е едно от тези лекарства, заяви говорителят за BIRN.

„Държавата трябва да регулира паралелната търговия, за да защитим пропорционално здравните ни нужди“

Атанас Кундурджиев, бивш зам.-министър на здравеопазването

Попитан за липсващата РоАктемра на Надя Митева, главният секретар на ИАЛ Светлин Спиров заяви: „Не можем да сме сигурни, че същите флакони са отишли някъде в паралелната търговия. Срещу един партиден номер могат да стоят 100 000 флакона. Така че отделен флакон не може да бъде проследен. Това ще се реши, ако на всяка опаковка има матричен код“.

Защитници на прозрачността виждат въвеждането на система за реално проследяване като ключ към спиране на недостига и ликвидирането на незаконната търговия в България. Те настояват също така за по-големи правомощия на властта за контрол на износа. „Държавата трябва да регулира паралелната търговия, за да защитим

пропорционално здравните ни нужди", заяви Атанас Кундурджиев, бивш зам.-министър на здравеопазването.

Законодателството, прието през 2014 г. разрешаваше на ИАЛ да блокира всеки паралелен износ, за който се смята, че е проблематичен, но Конституционния съд реши, че постулатите му нарушават принципите на ЕС за свободната търговия.

Бивш висш чиновник от здравното ведомство, който не пожела да бъде назован, заяви, че решението на съда е било в резултат на лобиране от дистрибутори.

Дистрибуторите все още законно са задължени да информират ИАЛ за намерението си да изнасят лекарства месец преди да го извършат, но всичко, което агенцията може да направи е да наблюдава потоците. И дори това е трудно, като се има предвид, че чистият обем на нотификациите запушва системата. „Ние сме безпомощни", каза Спиров от ИАЛ. „Износителите просто ни се подиграват".

Между юли 2016 и юли 2017 г. дистрибуторите са информирали ИАЛ за намерението си да изнесат 78 220 опаковки РоАктемра 162 mg.

На фона на тази цифра 6 000-те опаковки, внесени в България от Рош, производителя на лекарството през същия период, според данни от фирмата, изглеждат нищожни.

Според Боряна Маринкова, изпълнителен директор на Българската асоциация за развитие на паралелната търговия, несъответствието идва от факта, че дистрибуторите регистрират нотификации за намерение да изнасят към всички ЕС страни за всяко едно лекарство, независимо дали те наистина го правят. „Тези 78 000 нотификации са само техническата сума от многобройните намерения", заяви тя. Тази цифра не може въобще да се разглежда като истински износ".

„Незаконната търговия е навсякъде около нас"

Новото законодателство, което се готви да влезе за приемане в парламента, ще даде на ИАЛ по-остри зъби. Освен че ще разрешат на агенцията да забранява износа при определени обстоятелства, промените в закона ще дадат възможност за по-строги санкции за нарушения в съответствие със стандартите на ЕС.

Поради факта, че НЗОК покрива стойността на предписаните лекарства, е незаконно за аптеките или физически лица да продават лекарства обратно към дистрибуторите.

Незаконната паралелна търговия на лекарства в България се оценява на около 50 млн. евро годишно, заяви подуправителят на НЗОК Димитър Петров.

Глобите за престъпването на закона са 1 500 евро за първо нарушение и 2 500 евро за повторно. Сравнението с Португалия, например, показва, че съответните глоби там са 30 000 и 50 000 евро.

Според новото законодателство, аптеките могат да бъдат глобявани до 25 000 евро за продажба на медикаменти на дистрибутори, докато паралелните търговци могат да получат глоба от 50 000 евро за незаконен износ.

Въпреки това от Българската асоциация за развитие на паралелната търговия заявиха, че ново законодателство не е необходимо. „Съществуващата законова рамка осигурява достатъчно механизми и инструменти за контрол", заяви изпълнителната директорка Маринкова.

Тя настоява здравното министерство, данъчните власти и ИАЛ да прилагат мерките от съществуващото законодателство чрез постоянно проверки на търговците на едро и аптеките.

Попитана за проблемите с недостига на лекарства, причинени от паралелната търговия Маринкова заяви: „Законът казва ясно, че всички търговци на едро са задължени да покриват нуждите на местния пазар и едва след покриване на националните нужди, те могат да изнасят излишните количества медикаменти".

BIRN откри множество доказателства за незаконни продажби на аптеки към дистрибутори. Данни от фактури от Националната агенция за приходи получени от BIRN

показват, че 6 дистрибутори са купили медикаменти за 2,2 млн. евро от аптеки между април и август 2015 г.

Въпреки, че продажбите са незаконни, аптеките са декларирали прихода от сделките пред данъчните власти, което предполага, че те се страхуват повече от НАП, отколкото от ИАЛ.

Според данните от фактурите, фирмата „Фалконс 2000“, регистрирана в малкия западен град Сливница и която има няколко малки аптеки, е продала лекарства за 368 000 евро на дистрибутора „Чирита“. От „Фалконс 2000“ отказа коментар.

Попитан за незаконните покупки, собственикът на „Чирита“ Амир Мохамед ал Хусаини потвърди сделките и ги оправда с основанието, че в тях има бизнес логика. „Аптеките могат да купуват тези лекарства директно от производителя на промоция, с отстъпка от до 30 на сто“, заяви той за BIRN. Сделка склад-склад [производител-дистрибутор] не може да получи толкова ниска цена“.

В началото на декември, полицията арестува ал Хусаини и 6 други по подозрения за избягване на плащане на данъци, пране на пари и незаконно придобиване на лекарства за паралелна търговия, според Иван Гешев, шеф на Специализираната прокуратура в София.

На 11 декември Специализираната прокуратура обвини официално ал Хусаини и пет от арестуваните като членове на организирана престъпна група. Седмият от задържаните бе обвинен за пране на пари.

В същото време данни на НАП показват, че фирмата „ХГ-Христо Желев“, която притежава аптека в планинския град Котел в централна България е продала лекарства за 114 000 евро на дистрибутора „МН 2011“, регистрирана в Асеновград, между април и август 2015 г.

Собственикът на аптеката Христо Желев призна, че продажбите нарушават закона, но заяви, че фактът, че си е платил данъците върху тях смекчава нарушението. „Нямам оборотен капитал и тези плащания са авансово финансиране за бъдещи доставки“, коментира той за BIRN.

Дистрибуторът „МН 2011“ отказа коментар.

"Националният здравно-осигурителен фонд не може да се справи с фарма-мафията"

Илко Семерджиев, бивш здравен министър

ИАЛ има малко власт, за да спре незаконните сделки. „През 2016 г. агенцията е провела около 40 проверка в аптеките, всички предварително планирани и нито една като реакция на сигнал в реално време, заяви бившият зам.-министър на здравеопазването Кундурджиев.

Целта на подобни проверки е да се види дали аптеките водят правилна документация за лекарствата в наличност, заяви той.

Но хора от индустрията казват, че много от продажбите към дистрибуторите се правят изцяло под масата, без нито една документална следа. „Няма нужда да гледаме фактурите“, заяви маркетинг директорът на един от най-големите български дистрибутори, който отказа да бъде назован. „Нелегалната търговия е навсякъде около нас“, каза той.

Той смята, че в играта са членове на организирани криминални групи, които купуват лекарства без рецепти от аптеките и след това ги продават директно на дистрибутори.

Например, солидно изглеждащи „мафиоти“ постоянно влизат в някои аптечни вериги в София и в южния град Пловдив с ръчно написани списъци с лекарства, които те купуват срещу 15 процента премия, заяви той.

Незаконната търговия с медикаменти е превзела също и интернет. Сайтове с обяви, здравни форуми и социални медии изобилстват със съобщения, които привличат пациенти с рецепти за силно търсени лекарства да продадат опаковките си.

Кирил Йорданов, автор на подобни постове, казва, че ще плати 990 евро за медикамента Хумира, както и за други лекарства за ревматоиден артрит. Хумира обикновено струва 820 евро в България и 1878 евро в Германия.

През април BIRN му се обади, представяйки се за човек, който се интересува от продажбата на опаковка от биологичното лекарство Енбрел.

Йорданов звучи като бизнесмен. Той говори за партидни номера и дати на годност. Набляга на важноста опаковката да изглежда като нова без никакви дефекти по нея.

Обадихме му се отново в средата на юли, този път без да се преструваме, за да попитаме защо купува лекарства в интернет. „Купувам лекарствата за себе си, защото не покривам критериите на комисията“, каза Йорданов, а „комисията“ за която говори е група лекари-специалисти, които одобряват лечение със скъпи медикаменти за пациенти като Надя Митева.

BIRN откри, че съпругата на Йорданов, Йорданка Илиева Бързакова-Йорданова е фармацевт, записана в регистъра на пловдивския клон на Българския фармацевтичен съюз.

През 2015 и 2016 г. тя работи за дистрибутора „Агилис фарма“ в Пловдив, който изнася медикаменти за 30,8 млн. евро за страни от ЕС между януари 2015 и май 2017, според данни на НАП.

През 2017 тя започва работа за „Майлан“, световна фармацевтична компания, която произвежда и разпространява генерични и патентовани лекарства.

BIRN се свързва с Бързакова-Йорданова и я попита дали съпругът ѝ е осигурявал лекарства, придобити през интернет, за износ през „Агилис Фарма“, „Майлан“ или други дистрибутори. Тя отказа коментар. „Агилис Фарма“ и „Майлан“ също отказаха коментар, когато бяха попитани дали Бързакова-Йорданова е доставяла лекарства за износ или за препродажба.

Въпрос на тегло

При лечението на онкозаболявания се използват едни от най-скъпите медикаменти. Те правят 50 на сто от разходите на НЗОК за лекарства, или около 153 млн. евро за миналата година.

Това е повече от 5 пъти от разходите за онкологични лекарства за 2000 г., според Жени Адърска, шеф на Асоциацията на пациентите с онкологични заболявания.

Нарастването отразява ръста на заболяванията от рак в световен мащаб, но от НЗОК подозират, че този ръст на разходите се подхранва и от кражби в болниците.

Един от висшите чиновници от фонда заяви, че смята, че поне 8 болници фалшифицират данни на пациенти, за да заявят, че имат нужда от повече лекарства, с мотива излишните количества да бъдат продадени на паралелни търговци.

В началото на 2017 г. НЗОК започна проверки на място в онкологичните отделения. „Експертите от фонда нахлуха като полицейски отряди и започнаха да измерват теглото на всеки раково болен пациент“, казва Лучия Добрева, бивш шеф на УниХоспитал, изцяло нова частна болница в Панагюрище.

УниХоспитал не е замесена в нищо незаконно.

За да разберем какво търсят експертите, е важно да се знае, че докторите решават колко от химиотерапевтичното лекарство да се предпише в зависимост от теглото на пациента. Колкото по-тежък е пациентът, толкова повече лекарство му трябва за лечение.

Резултатите от проверките на НЗОК са стряскащи. „Има болници, където средното тегло на пациентите е 108-110 килограма“, казва Петров. Тези цифри трябва да се сравнят със средното тегло на мъжете и жените в България, което е 72,5 кг., според данните на Националния статистически институт. Предположението на експертите е, че докторите погрешно заявяват теглото, за да оправдаят излишни поръчки, казва Петров. След като

веднъж са измерени правилните дози, излишните количества тихомълком могат да бъдат оставени настрана.

Само един човек е осъден за кражба на онкологични лекарства от болница. Петя Кочева, шеф на аптеката болницата „Марко Марков“ в намиращия се на Черно море град Варна, бе обявена за виновна миналата година за кражбата на 39 флакона от медикамента Херцептин, който се използва за лечение на рак на гърдата. Случай, който здравният министър по това време Петър Москов описа като „морално много по-долно от търговията с наркотици“. Районният съд във Варна я осъди на 4,5 години затвор, но окръжният съд по-късно отмени ефективната присъда. Съдът във Варна постанови, че тя просто е взела флаконите, струващи 22 000 евро, от болничната аптека.

Прокурорът казва в мотивите си, че Кочева е знаела, че онкологичното отделение е имало недокументирани флакони от лекарството в хладилника си – така, че тя си е мислела, че престъплението ще остане незабелязано. Прокуратурата призовава като вещо лице патолога Добринка Радойнова за експертно мнение по въпроса за предполагаемите допълнителни флакони.

Патологът анализира медицинската история на 75 пациентки, болни от рак на гърдата, от болницата, като сравнява колко точно Херцептин на практика е приложен с количествата, платени от НЗОК. Тя прави извода, че има голямо несъответствие между двете количества – достатъчно да се напълнят около 76 флакона Херцептин, струващи 42 700 евро.

Директорът на онкологията в болницата „Марко Марков“ Васил Попов отрече да има нещо нередно в отделението му.

„Морално много по-долно от търговията на наркотици“.

Петър Москов, бивш министър на здравеопазването

Статистическите аномалии тревожат здравните чиновници в България, които се опитват да предпазят обществената хазна от измами.

Илко Семерджиев, който за кратко беше служебен министър на здравеопазването между януари и март 2017 г., постави въпроса твърдо в свой Фейсбук пост през юли. „НЗОК не може да се справи с фарма-мафията“, написа той. Преразходите за реимбурсирани лекарства са само една част от проблема. Другата е реекспорта зад граница. Следователно имаме двойни тройни печалби – от лекарствата, платени от държавата и от печелившите продажби в ЕС“.

Заместник-министърът на здравеопазването Лидия Нейчева заяви на заседание на Надзорния съвет на НЗОК в края на октомври, че паралелната търговия струва на държавата почти толкова, колкото фондът е похарчил, за да компенсира недостига на лекарства. „Една от причините за преразход на лекарства е техния реекспорт“, казва Нейчева, според стенограмата от заседанието, публикувана на сайта на НЗОК. „Това е причината и ние всички го знаем. Ако здравословната паралелна търговия в региона е до 10 на сто, в България тя е 50 на сто“.

През октомври, трима маскирани крадци проникнаха в склад в София, принадлежащ на германския фармацевтичен дистрибутор „Фьоникс“. Въпреки разнообразието от лекарства, от които да избират, включително морфин, те крадат единствено онкологични медикаменти, съобщиха местните медии.

Изпълнителният директор на „Фьоникс“ Юлиан Неделчев отказа коментар за кражбата пред BIRN, но от ИАЛ коментираха, че откраднатите лекарства са за повече от 600 000 евро. „Има две възможности“, заяви главният секретар на ИАЛ Спиров. „Едната е лекарствата да отидат в паралелния износ, но е малко възможно болница в ЕС да купи подобни медикаменти. Другата е, че те са отишли в българските болници и са били разменени с лекарства с по-стари партидни номера, които биха могли да бъдат изнесени зад граница“.

През февруари шефът на ИАЛ Асена Стоименова описва коварните ефекти от паралелната търговия пред парламентарната здравна комисия. „България не е първата страна, която среща проблеми с недостига [на лекарства], но е последната, която ще ги реши“, заяви тя

ПОДКУПИ И СТИМУЛИ

Източници от българското здравно министерство, НЗОК и болниците независимо едни от друг описват схема, в която доставчиците влизат заговор с дистрибуторите и лекарите, за да увеличат продажбите на медикаменти като използват печалбите от паралелната търговия.

Според източници, които отказаха да бъдат цитирани, тя работи по начина, описан по-долу.

Някои безскрупулни местни представители на международните производители на лекарства действат енергично, за да навлязат на пазара и да увеличат продажбите си. Те обединяват усилията с дистрибутори, за да подкупват доктори, които да предписват техните продукти вместо тези на конкуренцията.

Дистрибуторите са щастливи да платят сметката за тези подкупи, защото виждат в това шанс да развият по-силно бизнеса си с производителите на медикаменти и да попаднат в списъците им на предпочитани разпространители.

За да освободят пари за подкупите, дистрибуторите преувеличават вътрешните продажби на медикаменти в декларациите към независимите консултанти, които изготвят пазарни анализи. В същото време, те отклоняват част от печалбите от паралелната търговия към черни парични каси.

Местните представители завършат измамата като докладват фалшифицираните местни продажби обратно в главните офиси, така, че производителите на лекарства остават в неведение.

„Например, от 100 опаковки, внесени в България, 50 отиват за износ“, казва един от източниците. От тези 50 [продадени навън], 30 на сто от печалбата отива обратно към определени лекари [като подкупи]“.

Резултатът е, че се реекспортират повече лекарства, отколкото по документи, което понякога води до недостиг на медикаменти.

„Да, чувал съм за подобни схеми“, заяви Дечо Дечев, шеф на болницата „Св. Иван Рилски“ в София.